

LELB Garīdznieku atalgojuma un sociālā nodrošinājuma (GASN) projekta vadlīnijas 2017.–2020.gadam.

1. Ievads.

2008.gadā LELB ieviestā garīdznieku atalgojuma un sociālā nodrošinājuma sistēma šajā periodā ir darbojas atbilstoši LELB 26.Sinodes apstiprinātajām vadlīnijām 2014.–2016.gadam. Ir sasniegts bezdeficīta budžets un vērojams stabils draudžu iemaksu apjoma pieaugums mācītāju atalgojumam. Tomēr ne visi uzdevumi ir izpildīti kā paredzēts, tāpēc nepieciešams precizēt rīcību nākamajam periodam.

2. Situācijas apraksts.

Lai izvērtētu situāciju ar GASN sistēmu un LELB 26.Sinodes apstiprinātajām “LELB Garīdznieku atalgojuma un sociālā nodrošinājuma (GASN) projekta vadlīnijām 2014.–2016.gadam”, tā ir tikusi apspriesta gan pie LELB Virsvaldes izveidotā GASN darba grupā, gan arī LELB Kapitulā. Kopumā izdarīti secinājumi, ka uzstādītais mērķis ir sasniegts daļēji un arī uzdevumi izpildīti daļēji, tāpēc nepieciešams pārskatīt atsevišķu jautājumu izpildi, lai pēc iespējas kvalitatīvāk tiktu sasniegts uzstādītais mērķis.

Mērķa sasniegšana.

LELB 26.Sinodes apstiprinātās “LELB Garīdznieku atalgojuma un sociālā nodrošinājuma (GASN) projekta vadlīnijas 2014.–2016.gadam” noteica sekojošu sasniedzamo mērķi – izveidot tādu finanšu izlietojuma bezdeficīta plānu 2014.–2016. gadiem, kas veicinātu reālas uz izaugsmi vērstas izmaiņas mācītāju kalpošanā un darbotos kā kopīgai Baznīcas izaugsmei kalpojoša sistēma. Finanšu izlietojuma bezdeficīta plāns ir izveidots un tiek uzturēts, bet ne visos gadījumos mācītājiem piešķirtās atalgojuma piemaksas ir veicinājušas reālas uz izaugsmi vērstas izmaiņas mācītāju kalpošanā. Daudzviet tās nodrošināja tikai diakonisko funkciju – palīdzēja nodrošināt izdzīvošanu. Tomēr kopumā bija vērojams progress salīdzinājumā ar iepriekšējiem periodiem.

Rīcības plāna un uzdevumu izpilde.

LELB 26.Sinodes apstiprinātās “LELB Garīdznieku atalgojuma un sociālā nodrošinājuma (GASN) projekta vadlīnijas 2014.–2016.gadam” noteica rīcības plānu un vairākus uzdevumus draudzēm un Virsvaldei. Lielākā daļa no rīcības plāna un uzdevumiem ir izpildīta, tomēr daļa nav izpildīta. Ne visos gadījumos piemaksas mācītājiem piešķirtas atbilstoši plānā noteiktajām galvenajām vadlīnijām. Tāpat arī līgumi starp draudzēm, mācītāju, bīskapu un Virsvaldi, kas paredzēja noteikt konkrētas lietas, ko mācītājs organizēs, lai nodrošinātu draudžu attīstību, tika noslēgti tikai ar 30 mācītājiem. Finanšu palīdzību citas draudzes mācītāja kalpošanas atbalstam GASN ietvaros sniedz tikai viena draudze, lai arī gatavību to darīt sarunās izteica vairāk nekā desmit draudžu. Draudzes, kuras vēl nebija veikušas īpašuma ziedojumu, to neveica līdz 2013.gada 1.decembrim, bet daļa to izdarīja 2014. un 2015.gadā.

Finansiālā u.c. informācija.

- 1) GASN šobrīd ir 76 mācītāji, no kuriem piemaksas saņem 48. Piemaksu apjoms ir dažāds – no EUR 72 līdz EUR 342 – atbilstoši iecirkņu prāvestu ieteikumiem un LELB Kapitula apstiprinātajam sarakstam.
- 2) Draudžu ikmēneša iemaksas mācītāju atalgojumam aizvadītajā periodā turpināja pieaugt. 2014.gadā kopā tās bija EUR 385 480, bet 2015.gadā jau EUR 410 000. Tātad pieaugums gadā bijis par 6,5 %. Arī atalgojuma piemaksām un emeritēto mācītāju atbalstam 2016.gadā plānots pieaugums par 9,7 % - no EUR 111 680 uz EUR 122 480. Kopējais GASN budžeta pieaugums laika posmā no 2014. līdz 2016.gada varētu sasniegt 11 % (2014.gadā – EUR 478 421 un 2016.gadā (plāns) EUR 532 480).
- 3) Pildot LELB Sinodes 2007.gadā apstiprināto LELB garīdznieku atalgojuma un sociālā nodrošinājuma sistēmas izveides stratēģisko plānu un LELB 26.Sinodes apstiprinātās “LELB Garīdznieku atalgojuma un sociālā nodrošinājuma (GASN) projekta vadlīnijās 2014.–2016.gadam” noteikto uzdevumu, 268 draudzes noslēgušas ziedojumu līgumus.
- 4) Kopumā draudzes ir ziedojušas GASN 269 īpašumus, no kuriem 57 ir pārdoti, bet 103 šobrīd tiek piedāvāti pārdošanai. Uz 62 īpašumiem atrodas mežs un tiek plānoti ieņēmumi no mežizstrādes un savukārt no 49 īpašumiem tiek plānoti ieņēmumi no nomas. 16 draudzes apņēmušās ziedot 30 % no īpašumu apsaimniekošanā iegūtiem līdzekļiem. Līdz ar to GASN iesaistīto īpašumu skaits ir lielāks.
- 5) Līdz šim GASN īpašumu pārdošanā iegūti EUR 1 331 000 (aizvadītajā periodā šis apjoms palielinājās par EUR 761 000). Vienreizējās draudžu iemaksas ieguldījumiem bijušas EUR 173 000. Tātad kopā ieguldāmie līdzekļi aizvadītajos gados ienākuši EUR 1 504 000 apmērā. No tiem EUR 132 000 lietoti LCMS izsniegtā kredīta dzēšanā un EUR 50 000 novirzīti palīdzību fondam mācītājiem ārkārtas situāciju risināšanai. Pārējie EUR 1 322 000 tiek lietoti ieguldījumiem. No tiem EUR 454 850 ieguldīti Latvijas valsts un Latvenergo obligācijās, EUR 208 878 aizdevumos draudzēm un uzņēmumiem, EUR 190 074 mežu iegādei un EUR 53 915 lauksaimniecībā neizmantojamu zemju apmežošanā un dabīgā apauguma kopšanā. Kopējie ienākumi no ieguldījumiem 2014.gadā bija EUR 27 329. Ieguldījumi lauksaimniecībā neizmantojamu zemju apmežošanā un dabīgā apauguma kopšanā faktiski ir ilgtermiņa ieguldījumi, kas reālu finansiālu atdevi varēs sniegt laika posmā no 2023. līdz 2035.gadam. Tomēr tas ir ļoti izdevīgs ieguldījums, jo minētajā laika posmā tas sniegs neto peļņu vismaz EUR 187 000. Tātad kapitāla atdeve būs 11,7 % gadā. Papildus tam ir iegūti 76,7 ha lietderīgi izmantoti draudžu zemju īpašumi, kas līdz tam netika izmantoti.
- 6) Prognozējamais vēl pārdodamo GASN īpašumu apjoms pēc tirgus vērtības uz 2015.gada 20.novembri, ja nemainās īpašumu pārdošanas apjoms – aptuveni EUR 8 milj. Pārējo GASN iesaistīto īpašumu, kas nav paredzēti pārdošanai (meži un iznomājami īpašumi), aptuvenā vērtība ir EUR 3 milj. Līdz ar to kopā ar ieguldāmajiem līdzekļiem (EUR 1,3 milj.) aptuvenā GASN kopējā aktīvu vērtība ir aptuveni EUR 12 miljoni. Diemžēl ienākumus pagaidām iespējams gūt tikai no ceturtās daļas šo aktīvu – no ieguldījumiem, no mežizstrādes, no grants ieguves un nedaudz no nomas (nomai paredzētie īpašumi daudzos gadījumos netiek iznomāti, tiek iznomāti par saņemto cenu, vai arī iegūtie līdzekļi netiek iemaksāti GASN). Nākamajā periodā nepieciešams aktivizēt pārdošanas procesu, palielinot ieguldāmo līdzekļu daudzumu, kā arī sakārtot iznomājamo īpašumu jautājumu – tas papildus gadā var ienest EUR 30 000 – 50 000 atalgojuma piemaksām lietojamo līdzekļu.
- 7) Aizvadītajā periodā tika turpināta LCMS izsniegtā kredīta atdošana (kopējais sākotnējais apjoms - EUR 4 431 411, bet uz 05.2013. atlikumā bija EUR 1,7 milj.). EUR 770 000 tika atdoti no LELB īpašumu pārdošanā iegūtiem līdzekļiem, bet EUR 132 000 jau no GASN īpašumu pārdošanā iegūtajiem līdzekļiem. Kopējais kredīta

atlikums ir (dolāra kurss uz 20.04.2015) EUR 725 898. Atlikušās daļas atdošanas termiņš ir līdz 2017.gada jūnijam.

- 8) Prognozējamie gada ieņēmumi piemaksām GASN 2017.gadā:
  - a) % no ieguldījumiem – EUR 70 000,
  - b) No GASN ziedoto mežu izstrādes – EUR 35 000,
  - c) No GASN ziedoto īpašumu nomas – LVL 15 000,
  - d) Citi – EUR 2 000
  - e) Kopā maksimālie iespējamie GASN ieņēmumi piemaksu nodrošināšanai – EUR 122 000.
- 9) Ņemot vērā GASN pārdodamo un iznomājamo īpašumu potenciālu un iespējamo to atdeves attīstības tempu, iespējams pēc atlikušās kredīta daļas atdošanas pamatoti prognozēt ieņēmumu piemaksām pieaugumu sākot no 2018.gada par vismaz 5 % gadā.
- 10) Lai arī lielākā daļa draudžu ar sapratni iesaistās GASN projektā, tomēr bieži vien, īpaši mainoties draudžu priekšniekiem un padomju sastāviem, draudzēs nav pietiekamas skaidrības par GASN projektu un tā mērķiem. Tas ievērojami kavē projekta realizāciju un norāda uz nepieciešamību uzlabot komunikāciju šajā jomā.

Kopsavilkums.

LELB garīdznieku atalgojuma un sociālā nodrošinājuma sistēma aizvadītajā periodā ir piedzīvojusi stabilizāciju – ir sasniegts bezdeficīta budžets un vērojams neliels ienākumu pieaugums. Ir izpildīta lielākā daļa uzdevumu un daļēji sasniegts uzstādītais mērķis. Nepieciešams veikt pasākumus uzdevumu labākai izpildei un mērķa kvalitatīvākai sasniegšanai. Lielākā daļa draudžu ar sapratni iesaistās GASN projektā, tomēr nepieciešams uzlabot komunikāciju, un projekta skaidrošanu. Palielinājušies ieguldāmie līdzekļi, kas kopā ar citiem ienākumiem nodrošina diezgan stabilus ienākumus atalgojuma piemaksām. Draudzes pastāvīgi palielina savas iemaksas mācītāju atalgojumam. Nākamajā periodā pēc atlikušās kredīta daļas atdošanas, iespējams palielināt arī piemaksu apjomu.

3. Secinājumi.

Ņemot vērā iepriekš minēto izdarāmi sekojoši secinājumi:

- 1) LELB darbojas vienota atalgojuma un sociālā nodrošinājuma sistēma, kas palīdz draudzēm risināt mācītāju atalgošanas jautājumu. Tiek sekmīgi izpildīti 2014.–2016.gadiem noteiktie finanšu un atalgojuma apjomi. Ir sasniegts bezdeficīta budžets.
- 2) GASN sistēma kopumā arī nākamajā periodā ir saglabājama ar esošajiem principiem, pēc kuriem tiek izlietota piemaksu daļa. Tomēr nepieciešama konsekvēntāka šo principu ievērošana, lai GASN reāli kalpotu mūsu Baznīcas izaugsmei.
- 3) Jāveic atlikušās no LCMS saņemtā kredīta daļas (EUR 800 000) atdošana no GASN īpašumu pārdošanā iegūtajiem līdzekļiem līdz 2017.gada jūnijam. Tas nozīmē, ka jāaktivizē īpašumu pārdošanas procesu, lai nebūtu jāsamazina ieguldāmo līdzekļu apjoms.
- 4) 2017.gadā iespējams nodrošināt tādu pašu piemaksu apjomu kā 2016.gadā, bet sākot ar 2018.gadu to iespējams palielināt vismaz par 5 % gadā. Šim nolūkam nepieciešams intensīvāks darbs pie īpašumu iznomāšanas un pārdošanas.

4. Mērķis.

No 2017. līdz 2020.gadam turpināt veidot tādu GASN finanšu izlietojuma bezdeficīta plānu, kas veicinātu reālas uz izaugsmi vērstas izmaiņas mācītāju kalpošanā un darbotos kā kopīgai Baznīcas izaugsmei kalpojoša sistēma.

5. Rīcības plāns un finanšu aprēķini.

- 1) Turpināt GASN kā kopīgu mācītāju kalpošanas atbalsta sistēmu, konsekventāk ieviešot principus, pēc kuriem tiek izlietota piemaksu daļa, lai tā reāli kalpotu mūsu Baznīcas izaugsmei.
- 2) 2017.gadā nodrošināt GASN īpašumu un ieguldījumu ienākumus piemaksām vismaz EUR 122 000 apjomā un sākot ar 2018.gadu palielināt tos par vismaz 5 % gadā. Piemaksām paredzētos līdzekļus sadalīt sekojoši:
  - līdz 85 % – mācītāju atalgojuma piemaksām vietās, kur reāli tiek plānotas vai jau notiek uz izaugsmi vērsta izmaiņas mācītāju kalpošanā (misijas darba veicināšanai).
  - līdz 15 % – sociālais nodrošinājums (emeritēto mācītāju pensiju atbalsts).
- 3) Noteikt sekojošas galvenās vadlīnijas piemaksu piešķiršanai mācītāju atalgojumam:
  - mācītājs dzīvo to draudžu teritorijā, kurās viņš kalpo.
  - mācītājs ir pilna laika kalpošanā un nestrādā citu algotu darbu.
  - iespējama vai jau vērojama draudžu attīstība gan no mācītāja kalpošanas, gan apkārtējās vides viedokļa.
  - draudzes pašas nespēj pilnvērtīgi nodrošināt mācītāja atalgojumu, pat izmantojot visus resursus un pārskatot draudzes budžetu.
  - piemaksu piešķir un izmaksā tikai tad ja mācītāja kalpošanas vietas draudzes pašas veic ikmēneša iemaksas GASN mācītāja atalgojuma nodrošināšanai (Šis nosacījums var sākotnējā posmā neattiekties uz misijas vietām, kur vēl nav draudzes). Ja piemaksa bijusi piešķirta, bet kalpošanas vietas draudzes trīs mēnešus pēc kārtas nav veikušas savas iemaksas GASN, tad LELB Virsvaldes sekretārs var apturēt arī piemaksas izmaksu mācītājam, par to informējot, draudzi, mācītāju, prāvestu un bīskapu.
- 4) Piemaksas mācītāja atalgojumam piešķirt tikai tad, ja konstatējama galveno vadlīniju izpilde. Atbilstību vadlīnijām un piemaksas apjomu (ievērojot LELB Kapitula apstiprināto piemaksu sadalījumu prāvestu iecirkņiem) un termiņu nosaka iecirkņa prāvests, bet apstiprina Kapituls, informējot par to LELB Virsvaldes sekretāru.
- 5) Piemaksas noteikt tikai tādā lielumā cik draudzes nespēj nodrošināt pašas. Piemaksu kopējais apjoms nedrīkst pārsniegt reāli pieejamo.
- 6) Piemaksu termiņš nevar pārsniegt 2020.gada 31.decembri.
- 7) Piemaksu apjomi un termiņi nosakāmi ne vēlāk kā līdz 2016.gada 1.decembrim, par ko slēdzami līgumi starp draudzēm, mācītāju, bīskapu un Virsvaldi, nosakot tajos konkrētas lietas, ko mācītājs organizēs, lai nodrošinātu draudžu attīstību.
- 8) LELB Kapitulam līdz 2016.gada 1.decembrim pārskatīt gan līdzšinējo piemaksu sadalījumu prāvestu iecirkņiem, gan arī katra iecirkņa sadalījuma atbilstību vadlīnijām, iepriekš nosakot misijas vietas, kurās noteikti nepieciešamas piemaksas mācītāja atalgojumam.
- 9) Nodrošināt atlikušo LCMS kredītsaistību dzēšanu līdz 2017.gada jūnijam.
- 10) Aktivizēt darbu pie GASN ziedoto īpašumu iznomāšanas un pārdošanas.
- 11) Nodrošināt bezdeficīta budžetu piemaksām kopumā periodā, ja tas nav iespējams katrā atsevišķā perioda gadā.

6. Uzdevumi Virsvaldei un draudzēm.

Noteikt sekojošus uzdevumus draudzēm:

- 1) Visām draudzēm sadarbībā ar Virsvaldi turpināt ziedoto 30 % īpašumu realizāciju, iznomāšanu un mežizstrādi, nodrošinot iegūto līdzekļu nodošanu GASN vajadzībām. Piedalīties sarunās ar LELB Virsvaldes pārstāvjiem un pēc iespējas pārskatīt ziedojumu, ja iespējams, ziedot likvīdāku īpašumu, nodrošinot reālu pienesumu

GASN. Draudzēm, kuras vēl nav veikušas īpašuma ziedojumu, to veikt līdz 2016.gada 1.decembrim.

- 2) Draudzēm, kuru mācītāji tiek algoti GASN turpināt pastāvīgās iemaksas atbilstoši līgumiem arī gadījumos, ja mācītājam netiek noteiktas piemaksas. Pēc iespējas maksimāli censties palielināt savu iemaksu apjomu.
- 3) Nodrošināt mācītāju dzīvesvietas (izņemot komunālos maksājumus), transporta u.c. saimnieciskos izdevumus, kas saistīti ar kalpošanas nodrošinājumu.

Noteikt sekojošus uzdevumus Virsvaldei:

- 1) Organizēt GASN vadlīnijās noteikto uzdevumu un rīcības plāna izpildi. Par vadlīniju izpildes atbildīgo amatpersonu noteikt Virsvaldes sekretāru.
- 2) Organizēt pasākumus, kas palīdz draudzēm skaidrot GASN projekta būtību un mērķus.
- 3) Sadarbībā ar draudzēm turpināt ziedoto 30 % īpašumu realizāciju, iznomāšanu un mežizstrādi. Īpaši aktivizēt darbu GASN ziedoto īpašumu iznomāšanai un pārdošanai. Nepieciešamības gadījumā organizēt sarunas ar draudzēm par ziedojuma pārskatīšanu, ziedotā īpašuma iznomāšanu vai pārdošanu.
- 4) Ziedoto īpašumu realizācijā iegūtos līdzekļus ieguldīt peļņas gūšanai, GASN papildus ieņēmumu radīšanai un piemaksu nodrošināšanai.
- 5) Nodrošināt nepieciešamo piemaksu apjomu GASN budžetam, kā arī GASN vajadzībām izlietotā kredīta atdošanu no GASN īpašumu pārdošanā iegūtajiem līdzekļiem.
- 6) Nodrošināt informācijas pieejamību draudzēm par mācītāju atalgojuma apmēru.
- 7) Nodrošināt ikgadēju GASN budžeta plānošanu, izpildes kontroli un atskaites pieejamību draudzēm par GASN budžeta un citu uzdevumu izpildi.

7. Noslēgums.

Šīs vadlīnijas nenosaka būtiskas atšķirības mācītāju kalpošanas atbalsta nodrošināšanā salīdzinājumā ar līdzšinējo. Tomēr, ja šī perioda galvenais uzdevums bija sasniegt bezdeficīta budžetu, tad nākamajā periodā mēs jau varam raudzīties uz nelielu attīstību. Šajā periodā mēs sākam veikt nozīmīgus ilgtermiņa ieguldījumus. Nākamajā periodā, konsekventi to turpinot, mēs varam nodrošināt GASN projekta ilgtspēju arī nākamajām paaudzēm un tas var kļūt ne tikai par vienkāršu mācītāju atalgojuma atbalsta projektu, bet gan par patiesu misijas atbalsta projektu. Lai ar Dieva svētību tas mums izdodas!